

# Výročie posviacky Lateránskej baziliky

**Sviatok:** 9. november



Lateránska bazilika patrí medzi štyri hlavné baziliky Cirkvi. Nachádza sa na Lateránskom námestí v Ríme vedľa Lateránskeho paláca. Pôvod mena Laterani siaha až do čias okolo narodenia Krista. Vtedy Lateránsky palác patril rodu Laterani. Jej posledného potomka dal zavraždiť cisár Nero. Palác sa potom stal majetkom cisára. Keď nastúpil na cisársky trón Konštantín Veľký, daroval celý palác pápežovi Silvestrovi I. Vtedy sa stal sídlom pápežov a zostal ním takmer tisíc rokov. No v roku 1308 vyhorel, a tak sa pápež presťahoval do Vatikánskeho paláca. Zrúcaniny vyhoreného paláca dal odstrániť pápež Sixtus V. v roku 1586. Po odstránení ruín vystavali nový, terajší palác, ktorý však je oveľa menší. No pápeži už ostali bývať vo Vatikáne. Na rozkaz pápeža Jána XXIII. tam zriadili rímsky vikariát; Lateránsky palác sa tak stal sídlom rímskeho biskupstva. Sídlí tam biskup (kardinál), ktorý zastupuje Sv. Otca vo vedení rímskej diecézy.

Lateránska bazilika je prvou zo všetkých rímskych bazilik. Niekedy sa zvykne nazývať aj „matkou všetkých kostolov“. Ďalšie baziliky sú: Bazilika sv. Petra vo Vatikáne, Bazilika sv. Pavla na Ostijskej ceste (fuori le mura – za múrmi mesta) a Bazilika Santa Maria Maggiore. Lateránska bazilika bola pôvodne zasvätená Najsvätejšiemu Spasiteľovi. Až neskôr k tomuto patrocíniumu pridali aj sv. Jána, apoštola, a sv. Jána Krstiteľa. Pôvodne to bol päťloďový kostol, ktorý bol vystavaný za čias pápeža Miltiada v rokoch 310-314. No tento chrám bol viackrát zničený – Vandalmi v 5. storočí, zemetrasením v 9. storočí a požiarom v 17. storočí. Terajší chrám pochádza zo 17. storočia. Vtedy pápež Inocent X. poveril slávneho architekta Borrominiho, aby baziliku od základov obnovil. Priečelie chrámu pochádza z roku 1735 a apsida z roku 1885. Hlavné priečelie postavil z travertínu Alexander Galilei. Na vrchnom zábradlí je pätnásť sôch, ktoré predstavujú Krista, sv. Jána, apoštola, sv. Jána Krstiteľa a cirkevných učiteľov. Do baziliky vedie päť brán, z ktorých jedna je tzv. Porta sancta (Svätá brána), ktorá sa otvára iba počas milostivých (jubilejných) rokov. Bazilika je dlhá 130 metrov, má aj v súčasnosti päť lodí. Treba však podotknúť, že Borrominiho prestavba jej ubrala na bazilikálnom štýle, keďže každé dva stĺpy boli spojené múrmi a medzi viaceré dvojsťĺpia vložil kaplnky. Vnútorne zariadenie a výzdoba je veľmi bohatá, keďže bola vytváraná počas stáročí.



Pred bazilikou sa nachádza socha sv. Františka Assiského (z r. 1927), ktorý dvíha ruky k Lateránu. Toto gesto pripomína stretnutie Františka s pápežom Inocentom III., ktorý ho videl predtým vo sne, ako zachraňuje praskajúcu Lateránsku baziliku, ktorá bola vtedy ešte pápežským chrámom a vo sne predstavovala celú Cirkev.

V bazilike sa v priebehu dejín konali mnohé synody a aj päť všeobecných cirkevných snemov (koncilov). V roku 1929 tu bola podpísaná tzv. Lateránska zmluva – dohoda medzi Vatikánskym štátom a Talianskom.

Lateránska bazilika je teda hlboko zapísaná v dejinách Cirkvi ako miesto konania mnohých udalostí, spojených s cirkevným i svetským životom. Výročie jej posvätenia bolo sprvu záležitosťou len rímskej diecézy, až neskôr sa rozšírilo na celú Cirkev.